

Posudek oponenta disertační práce
Ing. Zuzany Crhové, Vliv sdílení znalostí na výkonnost organizací.

Doktorandka: **Ing. Zuzana Crhová**

Studijní program: Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6208V010 Finance

Fakulta managementu a ekonomiky UTB ve Zlíně

Téma disertační práce: **Vliv sdílení znalostí na výkonnost organizací.**

Školitel: Prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková

Oponent: doc. PhDr. ing. Aleš Gregar, CSc.

Aktuálnost tématu disertační práce:

Předložená disertační práce se zabývá tématem sdílení znalostí a jeho vlivu na výkonnost organizace. Disertační práce si klade za cíl identifikovat přínosy sdílení znalostí, navrhnout způsob měření rozsahu sdílení znalostí a jeho přínosů, a identifikovat vliv sdílení znalostí na výkonnost organizace definované pomocí inovativnosti organizace, vnímané výkonnosti a finanční výkonnosti. Organizace působí v současné době v prostředí znalostní ekonomiky a rychle se zvyšující konkurence, schopnost efektivně pracovat se znalostmi je proto pro každou organizaci klíčovým faktorem konkurenční schopnosti. V této souvislosti je téma předložené disertační práce velmi aktuální a zajímavé. Práce přináší odpovědi na některé otázky, které jsou jak pro rozvoj teoretického poznání, tak i pro podnikovou praxi velmi zajímavé.

Splnění cílů stanovených v disertační práci

Výsledky prezentované v kap. 7 disertační práce přinášejí nové empirické poznatky v oblasti sdílení znalostí a jeho vlivu na výkonnost organizace. Výzkum je zaměřen na zjištění přínosů sdílení znalostí, měření rozsahu sdílení znalostí, měření přínosů sdílení znalostí a je navržen score-card pro měření přínosů sdílení znalostí v systému měření a řízení podnikové výkonnosti. Je verifikován vztah mezi rozsahem sdílení znalostí a výkonností organizace (definované pomocí inovativnosti, vnímané výkonnosti a finanční výkonnosti organizace). Výzkumné otázky byly zodpovězeny, stanovené hypotézy byly verifikovány, hlavní i dílčí cíle stanovené v kap. 5 disertační práce byly splněny.

Postup řešení tématu disertační práce, výsledky a konkrétní přínos studentky:

Autorka předložené disertační práce se v devíti kapitolách zaměřila na zhodnocení současného stavu poznání řešené problematiky a formulaci teoretických východisek pro zpracování disertační práce. Vymezila oblast, ve které je potřebné na základě empirického výzkumu přinést nové poznatky, které mohou být přínosem jak pro teoretické poznání, tak i pro manažerskou praxi. Stanovila hlavní cíl disertační práce, dílčí cíle, výzkumné otázky a

pracovní hypotézy pro výzkumnou část disertační práce (kap. 5). Uvádí projekt výzkumu, postupy řešení, metody zpracování dat, jejich analýzu a interpretaci v části kvalitativního výzkumu a v části kvantitativního výzkumu (kap. 6). Autorka dále uvádí hlavní výsledky řešení disertační práce (kap. 7). Výsledky kvalitativního výzkumu umožňují zodpovědět VO1 (identifikace přínosů sdílení znalostí pro organizaci), zodpovědět VO2 (navrhnout způsob měření rozsahu sdílení znalostí v organizaci), zodpovědět VO3 (identifikovat možnosti měření a navrhnout strategickou mapu, obr. 7.3, str. 71, a score-card pro měření přínosů pro sdílení znalostí s návazností na výkonnost organizace, tab. 7.5, str. 72-73).

V rámci kvantitativního výzkumu autorka analyzovala vliv rozsahu sdílení znalostí na inovativnost organizace a vnímanou výkonnost organizace. Za použití strukturního modelování bylo zjištěno, že rozsah sdílení znalostí má pozitivní přímý vliv na inovativnost organizace i na vnímanou výkonnost organizace. Inovativnost dále působí jako mediátor a podporuje vliv rozsahu sdílení znalostí na vnímanou výkonnost organizace. Korelační analýzou byl testován vztah rozsahu sdílení znalostí a finanční výkonnosti organizace. Vztah mezi rozsahem sdílení znalostí a finanční výkonností organizací, měřené pomocí ukazatelů ROE, EVA/tržby, ROA a ROS, nebyl v této práci prokázán. Autorka uvádí a dále komentuje jen velmi slabý pozitivní vztah mezi Formálním sílením a ukazatelem EVA/tržby, a mezi Poradami a ukazatelem ROA.

Kladně hodnotím projekt výzkumu, který je zaměřen na získání výzkumných dat pro kvalitativní a kvantitativní část výzkumu. Ke sběru dat pro kvalitativní výzkum využila autorka možnosti vést rozhovory také s manažery z Německa, Japonska a Slovenska. **Možná by bylo zajímavé při obhajobě komentovat event. zajímavá zjištění v této souvislosti.** Pro analýzu kvalitativních dat zvolila autorka metodu zakotvené teorie, pro další zpracování a interpretaci dat explorační faktorovou analýzu. Sběr dat pro kvantitativní výzkum byl proveden dotazníkovým šetřením, pro analýzu a interpretaci dat použila autorka analýzu SEM modelu a korelační analýzu. Získané výsledky umožnily autorce uspokojivě zodpovědět všechny výzkumné otázky a verifikovat pracovní hypotézy.

V této souvislosti lze ocenit konkrétní přínos autorky disertační práce k řešenému tématu. Přínos pro identifikaci aktuálního výzkumného problému, který vychází z kvalitní literární rešerše a závěrů vlastního kvalitativního výzkumu. Dále přínos v nových empirických poznatech získaných metodologicky korektním výzkumným postupem. Poznatků významných pro rozvoj teoretického poznání a manažerské praxe v oblasti sdílení znalostí a jeho přínosů pro řízení organizací. Významná je také kapitola 8, která hodnotí limity výsledků provedeného výzkumu a formuluje možné směry dalšího výzkumu řízení znalostí a jeho vlivu na výkonnost organizací. **Možná by autorka při obhajobě mohla komentovat, které z uvedených oblastí se bude v další výzkumné práci věnovat.**

Význam pro rozvoj vědního oboru a pro praxi:

V deváté kapitole jsou uvedeny přínosy disertační práce pro teorii a pro manažerskou praxi. Výsledky a přínosy jak v rovině teoretických poznatků, tak i v rovině aplikační, jsou zajímavé a významné. Práce rozšiřuje poznatky v oblasti vlivu rozsahu sdílení znalostí na finanční výkonnost organizace, kde není dostatek empirických důkazů a výsledky studií se různí. Přináší další poznatky v oblasti měření znalostních toků a jejich přínosů. Předkládaná práce prezentuje na základě syntézy poznatků z literární rešerše a provedeného kvalitativního výzkumu návrh přístupu k měření přínosů sdílení znalostí pomocí konkrétních ukazatelů, které jsou provázány pomocí strategické mapy BSC, od perspektivy učení se a růstu až k perspektivě finanční.

Přínosem pro praxi je návrh score-cardu, který mapuje přínosy sdílení znalostí pomocí čtyř perspektiv definovaných v rámci konceptu Balanced Scorecard. Navrženy jsou konkrétní aktivity spolu s příslušnými měřítky v návaznosti na požadované přínosy sdílení znalostí, a je

sledována jejich provázanost až k finančním výsledkům obsažených ve finanční perspektivě. Přínosem pro praxi je také shrnutí nástrojů pro sdílení znalostí, které jsou zmiňovány manažery z praxe, a lze se tedy domnívat, že se jedná o významné činitele podporující znalostní toky již ověřené v praxi. Pro organizace, které chtějí ověřit, do jaké míry u nich sdílení znalostí dochází, předkládá tato práce také nástroj pro měření rozsahu sdílení znalostí ve formě krátkého dotazníku (viz Příloha 1).

Lze předpokládat také, že získané poznatky bude možné použít pro inovaci některých částí studijních plánů na FaME UTB.

Formální úprava disertační práce:

Po stránce formální odpovídá disertační práce požadavkům kladeným na tento typ práce, je napsána kultivovaným a srozumitelným jazykem. V seznamu použité literatury uvádí autorka disertační práce 183 titulů naší a zahraniční literatury, tituly jsou aktuální a jejich použití je v textu práce korektně citováno.

Publikační činnost autorky:

V seznamu publikací uvádí autorka 14 titulů publikovaných v našich a zahraničních odborných časopisech a na mezinárodních konferencích. Cenná je také účast autorky v devíti IGA a RO výzkumných projektech FaME zaměřených na téma řešené v disertační práci.

Závěr posudku:

Konstatuji, že autorka předložené disertační práce prokázala schopnosti a připravenost k samostatné výzkumné práci ve vědním oboru Finance. **Doporučuji proto předloženou disertační práci k obhajobě a po úspěšném obhájení této práce udělení akademického titulu Ph.D.**

Ve Zlíně dne 7. 6. 2019.

Doc. PhDr. ing. Aleš Gregar, CSc.

Adresa:

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta managementu a ekonomiky, Mostní 5139,
760 01 Zlín, tel. 576032227, e-mail: gregar@utb.cz

Otázky pro obhajobu:

- 1. Na str. 37 uvádíte v souvislosti s měřením znalostí a znalostních toků snahu vytvořit jediné měřítko (KMPI), které měří výkonnost organizace v oblasti KM (Erensal, 2006). Jak, kde a proč by bylo možné tento ukazatel použít?*

2. *Na str. 71-73 (obr. 7.3 a tab. 7.5) uvádíte návrh strategické mapy a score-cardu přínosů sdílení znalostí. Jak jste při jejich sestavení postupovala, jaké zdroje dat jste použila?*
3. *Ke sběru dat pro kvalitativní výzkum jste využila možnosti vést rozhovory také s manažery z Německa, Japonska a Slovenska. Mohla byste komentovat event. zajímavá zjištění v této souvislosti?*
4. *Kterou z oblastí dalšího výzkumu uvedených na str. 86-87 považujete za potenciálně za nejdůležitější? Budete se výzkumu v této oblasti dále věnovat?*